

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

≡ Izpitna pola 2 ≡

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 28. maj 2009

SPLOŠNA MATURA

Popravljená moderirana različica

Splošna navodila

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi **vsebinsko** in **jezikovno** pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk.

Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuje z 0 točkami.

1. a) Delo/Delo FT
FT/finančno-gospodarski (prilogi)/finance in gospodarstvo
Robert Ličen
predsednik uprave Steklarne Rogaška

(2 pravilna odgovora – 1 točka, 3 pravilni odgovori – 2 točki, 4 pravilni odgovori – 3 točke.)

- b) *Po smislu, npr.:* Bralci Dela/gospodarstveniki/ekonomisti/tisti, ki jih zanima gospodarstvo, zato je razmišljanje tvorca besedila za navedenega naslovnika posebej zanimivo zaradi aktualne teme.

(Do 2 točki za vsebinsko ustrezen odgovor + 1 točka za jezikovno pravilnost, če kandidat za vsebinsko ustreznost dobi vsaj 1 točko; za odgovor v več povedih izgubi točko za jezik.)

6 točk

2. (televizijska/resničnostna) oddaja/šov Big Brother/Veliki brat/oddaja Big Brother na slovenski televiziji
(Neustrezno: kritika/neodobravanje Big Brotherja/opazovanje prek kamer ...)

2 točki

3. 3
6
2

(1 + 1 + 1)

3 točke

4. *Npr.:* Vsak dan/Dan za dnem/Vsakodnevno; (kar) nekaj (z dolgočasenih) Slovencev
V glavnem/Večinoma/Pretežno; mladina

(1 + 1 + 1 + 1)

4 točke

5. 5
1
4
3
6
2

(3 pravilne rešitve – 1 točka; 4, 5 pravilnih rešitev – 2 točki;
6 pravilnih rešitev – 3 točke.)

3 točke

6. Po Londonu se nihče/nobeden ne more / ne more nihče/nobeden nenadzorovano sprehajati.
Producenti šovov s slačenjem ne bi smeli predvajati pred 22. uro./Producentom šovov s slačenjem ne bi bilo treba predvajati pred 22. uro.

(Za vsako poved 1 točka za zanikanje povedka in osebka/predmeta + 1 točka za jezikovno pravilnost v celoti pravilno zanikane povedi; besedni red je lahko tudi drugačen.)

4 točke

7. Po smislu, npr.: oseba (Orwellove knjige 1984)/nekdo/voditelj/družba/sistem, ki je nadzoroval/-a/nadzoruje življenje vsakega posameznika (Neustrezno: bo nadzoroval/-a)
Po smislu, npr.: tudi sami ves čas določajo/nadzorujejo način življenja tekmovalcev/s kamerami ves čas nadzorujejo tekmovalce / so nastopajoči ves čas pod očesom kamer / je tak naslov licenčne oddaje / Big Brother v tej oddaji opravlja enako vlogo kot v Orwellovem romanu

(1 + 2)

3 točke

8. NE

Po smislu, npr.: Izbira angleškega imena ni ustrezna, saj po slovenskem pravopisu naslove del – tudi oddaj – načeloma prevajamo. Hkrati je Orwellova knjiga že dolgo prevedena v slovenščino, tako da gledalci vedo, kdo je Veliki brat.

(1 točka za obkrožitev NE (če obkroži DA, se naloga točkuje z 0 točkami);
2 točki za povzetek pravila slovenskega pravopisa (1 točka, če se kandidat le na splošno sklicuje na slovenski pravopis);
1 točka za sklicevanje na prevod Orwellove knjige;
1 točka za jezikovno pravilnost, če je kandidat za vsebino dobil vsaj eno točko.)

5 točk

9. – nenaklonjenost
(kaj mora biti človeku), da se da prostovoljno zapreti (v kletko) /
(se) (nato nekaj tednov) dela norca iz (samega) sebe (in iz svoje družine) /
kje so meje človeškega dostojanstva
– nenaklonjenost
zdolgočasenih (Slovencev) /
(se) dela norca (iz v šovu nastopajočih) /
a sami se nikakor ne bi podali v to prostovoljno cirkuško areno
– nenaklonjenost
(jih dodeljujejo tem) revežem /
(skrajno) primitivne in ponižujoče / primitivne/ponižujoče /
(res) moraš biti inteligenčen / »biti inteligenčen«
- (2 + 2 + 2) **6 točk**
10. pripovedovanje, utemeljevanje
(1 + 1) **2 točki**
11. č **2 točki**
12. neumetnostna
zapisana
prikazovalna
javna
(3 pravilne podčrtave – 1 točka, 4 pravilne podčrtave – 2 točki.) **2 točki**
13. a) *Po smislu, npr.:* Ničesar ne bi izvedeli o njegovi zunanosti./Kakšen je na pogled./Kako je videti./Da ima temne lase./Da ni star.
b) opis osebe
(1 + 1) **2 točki**
14. marsičesa
poklicni dejavnosti,
kritičnimi stališči
matere in očeta
večletnim študijem
katerem izmed profesorjev
svojih otrocih
najstniško hčer ali sina
(Po 1 točka za vsaki 2 v celoti pravilni rešitvi.) **4 točke**

15. tak, ki je (za)/traja/poteka/se dogaja cel dan
tak, ki je (za)/traja/se pojavlja/se (z)godil/poteka/se dogaja vsak dan
(1 + 1) + (1 + 1)
(Za vsako rešitev dobi kandidat 1 točko za uporabo zaimka tak v prvem delu ter 1 točko za rabo pomensko ustreznega glagola in prislovne zveze v drugem delu skladijske podstave.) **4 točke**
16. fantiček/majhen fant/fantič/fantek/deček (Neustrezno: otrok/mlad fantič/majhen deček)
menil sem/sem menil (Neustrezno: menim/mislil/sem mislil/ moje mnenje je bilo)
(1 + 1) **2 točki**
17. a) 1./1/prvi
b) nezaznamovana
c) *Po smislu, npr.:* V šoli smo obravnavali predstavnike francoske dekadence./Pri književnosti govorimo o dekadenci.
(1 + 1 + do 2 – 1 točka za smiselno in 1 točka za jezikovno pravilno poved.) **4 točke**
18. zasloni (tudi zaslon)
osupel/zgrožen/pretresen/neprijetno presenečen/presunjen/zaprepaden
zaseben/oseben
možnih/morebitnih/mogočih/verjetnih
(1 + 1 + 1 + 1) **4 točke**
19. a) povedni naklon/povednik; *po smislu, npr.:* Uporabi ga, ker govori o resničnih/uresničenih dogodkih iz preteklosti/o dogodkih, ki so se res zgodili.
pogojni naklon/pogojnik; *po smislu, npr.:* Uporabi ga, ker govori o dogodkih, za katere si je samo želel, da bi se zgodili/ki bi se (morda) lahko zgodili/ki niso bili uresničeni.
(Vrstni red naklona je lahko zamenjan.)
(1 + 1 + 1 + 1)
- b) včasih (Napačna podčrtava 0 točk za del b) v celoti.)
prislov (časa)
okoliščino/čas/kdaj se je nekaj dogajalo/trajanje dogodka/pogostost/časovno obdobje/občasnost/časovno razmerje
(1 + 1 + 1) **7 točk**
20. a) B
b) Kje so meje človeškega dostojanstva?/Kam že gre naša družba?
(1 + (1 + 1)) **3 točke**

21.	Padajoča intonacija	Rastoča intonacija	Vzklična intonacija
Verjel sem, da se »ta oddaja pri nas ne more zgoditi«.	+		
Kakšna zmeta!			+
Ko je na naše ekrane prišel ta resničnosti šov, sem bil skoraj šokiran.	+		
Kje so meje človeškega dostojanstva?	+		+
Se TV-producenti nič ne vprašajo, kakšna sta njihova družbena vloga in odgovornost?		+	

(2 ali 3 ustrezne rešitve – 1 točka, 4 ustrezne rešitve – 2 točki, 5 ustreznih rešitev – 3 točke.)

3 točke

22. a) $\frac{S}{2} \quad \frac{S}{\sqrt{2}}$
S

b) C

c) On je v svoji knjigi opisal občutek 24-urnega nadzora/nadzorovanja kot grozljiv, strašljiv in za mislečega človeka nevreden.

(2 + 1 + do 3, tj. do 2 za pomensko ustrezno strnitev + 1 za jezikovno pravilnost ustrezne enostavčne povedi.)

6 točk

23.	Vprašalnica	Vrsta odvisnika
1. odvisnik	Koga ali česa?/Česa?/Na kaj?/Na koga ali kaj?	predmetni (odvisnik)
2. odvisnik	Kako?	prislovnodoločilni/načinovni (odvisnik)

(Po 1 točka za vsaka 2 pravilna zapisa.)

2 točki

24. a) V romanu 1984 naj bi Veliki brat vsakega posameznika nadzoroval s celotnim sistemom kamer, torej/zatorej je knjiga grozljivka. (Rešitev z zato je napačna.)
 b) Roman 1984 je znanstvenofantastični, saj je Orwell tehnološki razvoj napovedal že desetletja vnaprej./kajti/zakaj Orwell je tehnološki razvoj napovedal že desetletja vnaprej./Orwell je namreč tehnološki razvoj napovedal že desetletja vnaprej.

(1 točka za vsako smiselno poved + 1 točka za jezikovno pravilnost vsake smiselne povedi.)

4 točke

25.	Izpis besede/besedne zveze, na katero se izrazi nanašajo	Način, na katerega je poimenovana ista prvina predmetnosti
<i>v tem glavnem mestu Orwellove domovine</i>	(v) Londonu	z opisom/parafrazo/sopomensko besedno zvezo
<i>ki</i>	(vseh) ljudi	z (oziralnim) zaimkom/pozaimljanjem/relativizacijo
<i>so sporočile</i>	kamere	z osebno glagolsko obliko/glagolskim morfemom
<i>jim</i>	ljudi	z (osebnim/samostalniškimi) zaimkom/pozaimljanjem

(Po 1 točka za vsaka 2 pravilna vpisa. Poimenovanje načina je lahko tudi v imenovalniku.)

4 točke

26. ironična

Po smislu, npr.: Ni ti treba biti inteligenten, da se spomniš naloge, ki prepoveduje govor cel teden./Naloga, ki pripoveduje govor cel teden, je neinteligentna./Neumen/nor/nepameten si, če si izmisliš nalogo, ki prepoveduje govor cel teden.

(1 točka za podčrtavo + 2 točki za sopomensko neironično poved + 1 točka za jezikovno pravilnost pomensko ustrezne povedi.)

4 točke

27. *Primer besedila:*

(Matej Kovač)
 Dijaška skupnost Gimnazije Maribor
 Cankarjeva 12
 2000 Maribor

Maribor, 20. maj 2007

(Programski svet/Programski svet Novega kanala)
 Novi kanal
 Slovenska 7
 1000 Ljubljana

PRITOŽBA (ZARADI NEPRIMERNEGA ČASA PREDVAJANJA ODDAJE BIG BROTHER)
 (*Upoštevamo tudi Zadeva: Neprimeren čas predvajanja oddaje Big Brother*)

(Spoštovani!)

Pišem vam v imenu dijaške skupnosti Gimnazije Maribor. Na svojem sestanku 15. maja 2007 smo namreč razpravljali tudi o vaši oddaji Big Brother, ki si jo ogleda veliko dijakov, čeprav je njena vsebina sporna in lahko s ponižujočimi nalogami za tekmovalce še posebej na mlade slabo vpliva.

Pritožujemo se, ker je oddaja na sporedu pred 22. uro. Takrat televizijski spored spremlja tudi veliko mladih, ki ne znajo vedno presoditi, kaj je sprejemljivo. Večina se jih iz tekmovalcev samo norčuje in jih tako še dodatno poniža.

Predlagamo, da oddajo premaknete na poznejši čas/da v času, ko je pred TV-zaslone veliko mladih, predvajate oddaje s primernejšo vsebino.

Z željo, da do podobnih zapletov ne bi več prihajalo, vas lepo pozdravljam.

Matej Kovač,
 predsednik dijaške skupnosti /
 Predsednik dijaške skupnosti
 Matej Kovač

(Maribor, 20. maj 2007)

Zgradba: 7 točk

- *naslov sporočevalca, naslovnika, kraj in datum pisanja – do 2 točki (2 točki za vse popolne elemente na ustreznem mestu, 1 točka za 2 popolna elementa na ustreznem mestu)*
- *ime besedilne vrste – 1 točka (upoštevamo tudi poimenovanje zadeve)*
- *(spoštljiv nagovor in) vljudnostni zaključek – 1 točka*
- *podpis z imenom in navedbo funkcije – 1 točka*
- *odstavčnost – 1 točka*
- *obseg – 1 točka (+/- 10 besed)*

Vsebina: 10 točk

- *poimenovanje predmeta pritožbe, npr. pritožujemo se zaradi neprimerne časa predvajanja TV-oddaje Big Brother (predmet pritožbe je lahko izražen eksplicitno v besedilu ali v imenu besedilne vrste) – do 2 točki*
- *opredelitev okoliščin pisanja (kdo se pritožuje; kdaj in zakaj so dijaki o problemu govorili) – do 3 točke*
- *utemeljitev pritožbe – do 3 točke (neprimernost vsebine – 1 točka, vpliv na gledalce – do 2 točki)*
- *predlog rešitve – do 2 točki*

Slogovna ustreznost: 4 točke

(za vsako vrsto napak (natančnost, jedrnatost, jasnost, primernost) odštejemo 1 točko do 0 točk)

Jezikovna pravilnost: 4 točke

(za vsako napako odštejemo 1 točko do 0 točk)

25 točk